

Hervorming buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht : impact op verzekeringen

ALLIC – 20 oktober 2023

Agenda

1. Verplichte aansprakelijkheidsverzekering voor ouders en toezichthouders : het einde van de (betaalbare) verzekering BA privéleven?
2. Bescherming van het slachtoffer vs. rechts(on)zekerheid?
3. Betaalbaarheid van verzekeringen

1. Verplichte verzekering

Doelstelling wetgever

- Invoering van **nieuwe** of **verzwaarde** aansprakelijkheden
 - Foutloze aansprakelijkheid van titularissen van het gezag over de persoon van minderjarigen
 - Weerlegbaar vermoeden van aansprakelijkheid van :
 - 1° fysieke en rechtspersonen belast met globaal en duurzaam toezicht op anderen
 - 2° onderwijsinstellingen
- Financiële waarborg voor het **slachtoffer** van daden veroorzaakt door minderjarigen of personen onder toezicht
 - verplichte aansprakelijkheidsverzekering
 - concreet: **verzekering BA privéleven** ?

1. Verplichte verzekering

Implicatie van een “verplichte” verzekering : ruimere dekking

Niet-tegenstelbaarheid aan de benadeelde van excepties, verval van recht (bv. opzettelijke daden), vrijstellingen en nietigheden (cf. art. 151, §1 Verzekeringwet 4 april 2014)

→ verplichte dekking van opzettelijke feiten en gevallen van “grove schuld”

Terwijl vandaag: gevallen van “grove schuld” door kinderen van 16 jaar of meer meestal **contractueel uitgesloten** (cf. art. 6, 6° KB 12 januari 1984 minimumvoorwaarden BA privéleven)

Voorbeeld: schade naar aanleiding van uit de hand gelopen manifestatie

1. Verplichte verzekering

Kritiek 1: scope van verplichte verzekering is onduidelijk

- Vandaag: KB 12 januari 1984 minimumvoorwaarden verzekering BA privéleven voorziet dekking voor aansprakelijkheden krachtens art. 1382-1386bis BW
- **Wetsvoorstel:** *“de Koning neemt de nodige maatregelen tot invoering van een verplichte verzekering die de in dit artikel bepaalde aansprakelijkheid dekt”*
 - Strikte interpretatie: enkel waarborg m.b.t. verzwaarde aansp. is “verplichte” waarborg
 - Ruime interpretatie: alle waarborgen uit KB 12 januari 1984 (art. 1382-1386bis BW) zijn “verplichte” waarborgen

1. Verplichte verzekering

Strikte interpretatie	Ruime interpretatie
Dekking opzettelijke daden en "grove schuld" (m.a.w. dekking voor moord, opzettelijke slagen en verwondingen, dronkenschap, huiselijk geweld..) - door minderjarigen (ook +16jaar)	Dekking opzettelijke daden en "grove schuld" (m.a.w. dekking voor moord, opzettelijke slagen en verwondingen, dronkenschap, huiselijk geweld..) - door minderjarigen (ook +16jaar) - en door meerderjarigen
Praktisch: hoe aanbieden? Risico ongelijke behandeling slachtoffers?	→ Verzekeraars = rol sociale zekerheid
→ Verzwaring schadelast → stijging premie	
→ Acceptatiebeleid ? → Tariferingsbureau ?	

1. Verplichte verzekering

Kritiek 2 : onvoldoende nagedacht over gevolgen

- Vandaag: ong. 80% Belgische gezinnen verzekerd in BA privéleven
- Hoe rest aansporen zonder (efficiënt) controlesysteem?
- Toename aantal niet-verzekerde gezinnen door verhoging premies?
- Wat bij "slechte" risico's?
- Wat bij niet-verzekering?
- Gebrek aan Regelgevingsimpactanalyse (RIA- wet 15 december 2013 houdende diverse bepalingen inzake administratieve vereenvoudiging)

2. Rechts(on)zekerheid

- Tot **aansprakelijkheid** leidende feiten:
 - Minderjarigen: schade door 16-jarigen of meer, matigingsbevoegdheid rechter?
 - Personen belast met het toezicht op anderen: op duurzame en globale wijze de levenswijze organiseren – Art. 6.14 §1?
 - Bewaarders van zaken en dieren : diegene die voor eigen rekening de macht van leiding en controle heft – Art. 6.18, tweede lid)?
- Versoepeling noodzakelijke voorwaarde bij beoordeling **causaal verband**: Art. 6.19 §2
 - Doorbreking causaliteit bij “dermate verwijderd verband”?
 - Als “kennelijk onredelijk” schade toe te rekenen?
 - Als feit niet op “betekenisvolle wijze” heeft bijgedragen tot het ontstaan van de schade?
- **Schadeloosstelling** voor toekomstige schade: combinatie van rente, kapitalisatie en forfait mogelijk – Art. 6.36 ?
 - Voor verschillende **interpretaties** vatbaar en mogelijke bron van **betwisting** door benadeelden en verzekeraars

3. Betaalbaarheid

- Verplichte aansprakelijkheidsverzekering (zie hoger)
- Nieuwe foutloze aansprakelijkheden en aansprakelijkheidvermoedens (ouders, toezichthouders, bewaarders van zaken en dieren)
- Wijziging samenloopregels
 - **Verruiming reikwijdte dekkingsplicht van verzekeraars**
 - **Stijging premies niet-levensverzekeringen (rechtsbijstand en B.A.)**

Dank voor uw aandacht!